شما را به تقوای خدا سفارش می‌کنم، و به شنیدن و فرمان بردن، هرچند برده‌ای بر شما فرمانروایی کند. زیرا هر کس از شما پس از من زنده بماند، اختلاف فراوانی خواهد دید. پس بر شماست پایبندی به سنت من و سنت خلفای راشدینِ هدایت‌یافته

از ابونجیح، عرباض بن ساریه، رضی‌الله‌عنه روایت است که گفت: رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وسلم ما را پندی داد که دل‌ها از آن به لرزه درآمد و چشم‌ها از آن اشک ریخت. پس گفتیم: ای رسول خدا! گویی این پندِ وداع‌کننده است؛ پس ما را سفارش کن. فرمود: «شما را به تقوای خدا سفارش می‌کنم، و به شنیدن و فرمان بردن، هرچند برده‌ای بر شما فرمانروایی کند. زیرا هر کس از شما پس از من زنده بماند، اختلاف فراوانی خواهد دید. پس بر شماست پایبندی به سنت من و سنت خلفای راشدینِ هدایت‌یافته؛ بر آن سخت چنگ زنید و آن را با دندان‌های آسیا نگاه دارید. و از کارهای نوپدید برحذر باشید؛ زیرا هر بدعتی گمراهی است.»

[صحیح است] [به روایت ابوداوود و ترمذی]

پیامبر ـ صلی الله علیه وسلم ـ اصحابش را موعظه‌ای بلیغ می‌گوید که دل‌ها از آن ترسان می‌شوند و چشمان، گریان. پس چون مبالغه و عمق موعظهٔ ایشان ـ صلی الله علیه وسلم ـ را می‌بینند، می‌گویند: یا رسول الله، گویا این پند کسی است که در حال وداع است، پس از او وصیت و سفارشی می‌خواهند که پس از ایشان به آن پایبند باشند. و رسول خدا می‌فرماید: شما را به تقوای الله عزوجل سفارش می‌کنم اینکه واجبات را انجام دهید و حرام‌ها را ترک کنید. و به امرا و فرماندهان و مسئولان و حاکمان گوش سپرده و از آنان اطاعت کنید، حتی اگر برده‌ای به امارت شما یا به ولایت شما رسید. یعنی هرچند کمترین مردم امیر شما شد، از بیم برانگیخته شدن فتنه، از طاعت او سر برنتابید و اطاعتش کنید زیرا هریک از شما که زنده بماند، اختلاف زیادی را خواهد دید. سپس راه برون رفت از این اختلاف را به آنان نشان می‌دهد که تمسک به سنت او و سنت و روش خلفای راشدین هدایت یافتهٔ پس از او یعنی ابوبکر صدیق و عمر بن خطاب و عثمان بن عفان و علی بن ابی طالب ـ رضی الله عنهم ـ و برگرفتن آن با دندان‌های آسیاب است که منظور از این تعبیر، جدیت در لزوم پایبندی به سنت و تمسک به آن است. و آنان را از امور نوپیدایِ نوساخته در دین برحذر می‌دارد، زیرا هر بدعتی گمراهی است.

https://sunnah.global/hadeeth/fa/show/66529